

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้เสนอไปแล้วอันเป็นข้อค้นพบในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะอภิปรายถึงผลที่ได้ดังกล่าว โดยจำแนกตามสมมติฐานทั้ง 7 ข้อในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 พนักงานทั่วไปในองค์การขนาดใหญ่ ผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี และผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติโคก มีระดับค่านิยมทางวัตถุแตกต่างกัน เรียงจากระดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับ

ผลการวิจัย สนับสนุนสมมติฐานเพียงบางส่วน

จากผลการวิจัยที่แสดงไว้ในตารางที่ 9 ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติโคก มีระดับค่านิยมทางวัตถุต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับต่ำกว่า .001 แสดงให้เห็นว่าการฝึกฝืนในศาสนาพุทธตามแนวทางของสันตติโคก มีแนวทางที่ทำให้บุคคลไม่ยึดติดกับวัตถุ หรือมีค่านิยมทางวัตถุในระดับต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอีก 2 กลุ่ม ซึ่งแนวทางปฏิบัติของสันตติโคกนี้ มีความเคร่งครัดกว่าแนวทางพุทธศาสนาทั่วไป นักบวชจะถือมังสวิรัตอย่างเคร่งครัด ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการใช้เงินและสิ่งของที่ไม่จำเป็น รวมทั้งละจากการบูชาวัตถุสิ่งของแม้แต่พระพุทธรูป ผู้ที่ยึดถือแนวทางปฏิบัติโดยการร่วมกิจกรรมทางศาสนากับพุทธสถานแห่งนี้เป็นประจำ จึงเป็นผู้ที่วางศูนย์กลางของชีวิตไว้ที่การได้ครอบครองวัตถุสิ่งของ ถือการได้ครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางที่ทำให้ตนมีความสุข และตัดสินใจความสำเร็จในชีวิตทั้งของตนเองและผู้อื่นด้วยเกณฑ์การได้เป็นเจ้าของวัตถุสิ่งของ ในระดับที่ต่ำกว่า ทั้งผู้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมอย่างสมาชิกสโมสรโรตารี และพนักงานทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้บอกไม่ได้ว่า ผู้ที่ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติโคกนั้น จะมีระดับค่านิยมทางวัตถุแตกต่างจากผู้ปฏิบัติศาสนกิจทางพุทธศาสนาในแนวทางที่ต่างไปจากนี้หรือไม่

ส่วนในระหว่างกลุ่มตัวอย่างผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารีและพนักงานทั่วไปในองค์การขนาดใหญ่นั้น ผู้วิจัยพบว่ามีความเฉลี่ยของคะแนนค่านิยมทางวัตถุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ดังนั้นในการศึกษานี้ จึงยืนยันไม่ได้ว่า กลุ่มคนที่มีเป้าหมายเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคมดังเช่นสมาชิกสโมสรโรตารี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้หรือการช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่า และเป็นผู้มีควมร่ำรวยพร้อมทางทรัพย์สินมากกว่า จะมีระดับค่านิยมทางวัตถุต่ำกว่าพนักงานทั่วไปใน

องค์การขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมทางทรัพยากรน้อยกว่า ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Belk (1985) ที่ระบุว่า ค่านิยมทางวัตถุมักเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่บุคคลขาดแคลนความสะดวกสบายทางวัตถุที่เพียงพอ โดย Belk (1985) พบว่าชนชั้นกลางคือผู้ใช้แรงงานในร้านจำหน่ายเครื่องยนต์ มีระดับอุปนิสัยนิยมวัตถุสูงที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในสาขาบริหารธุรกิจ เลขานุการ สมาชิกในองค์การนักศึกษา และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในสถาบันทางศาสนา อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยนี้ มีความเป็นไปได้ที่กลุ่มพนักงานทั่วไปในองค์การขนาดใหญ่นั้น ไม่ใช่กลุ่มบุคคลที่ขาดแคลนทางด้านทรัพยากร เพียงแต่มีความพึงพร้อมในด้านนี้ น้อยกว่าผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารีเท่านั้น เนื่องจากอย่างน้อย บุคคลก็มีความมั่นคงในการทำงานในองค์การขนาดใหญ่ดังกล่าว ซึ่งหมายถึงการมีรายได้ที่แน่นอนด้วย ทำให้การเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางวัตถุใน 2 กลุ่มนี้ จึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ต่อมุมมองที่คนทั่วไปอาจมองว่า กลุ่มผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี น่าจะมีระดับค่านิยมทางวัตถุสูงที่สุดใน 3 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเกี่ยวข้องกับรายได้เป็นเจ้าของทรัพยากรต่างๆ ที่หรูหราราคาแพง มากกว่าอีก 2 กลุ่มนั้น ผู้วิจัยพิจารณาว่า มีความเป็นไปได้ที่ในระยะเริ่มแรกที่บุคคลเข้าร่วมสโมสรอาจให้ความสำคัญแก่วัตถุสิ่งของสูงจริง แต่เนื่องจากได้ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมร่วมกับกลุ่มไปนานๆ เข้า ก็อาจทำให้เห็นแก่ผู้อื่นมากขึ้น และลดความเห็นประโยชน์ส่วนตัวลงได้ ซึ่งตามทฤษฎี อาจส่งผลให้ยึดถือค่านิยมทางวัตถุในระดับต่ำลงได้ด้วย การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นกระบวนการที่อาจเกิดขึ้นได้ในกลุ่มผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไปอีกประเด็นหนึ่ง โดยการศึกษานี้ได้ยืนยันเฉพาะในด้านการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ที่ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี ไม่ได้มีระดับค่านิยมทางวัตถุสูงกว่าพนักงานทั่วไป ในเขตกรุงเทพมหานครแต่อย่างใด

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตือโคก ผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี และพนักงานทั่วไปในองค์การขนาดใหญ่ มีระดับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน เรียงจากรดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับ

ผลการวิจัย สนับสนุนสมมติฐานเพียงบางส่วน

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารีและพนักงานทั่วไปในองค์การขนาดใหญ่ มีความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยพิจารณาว่า ความแตกต่างดังกล่าวเกิดจากปัจจัยความพร้อมสะดวกสบายทางวัตถุของทั้งสองกลุ่ม รวมทั้งรายได้ที่บุคคลได้รับด้วย โดยผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารีร้อยละ 45 ระบุว่ามียาได้ต่อเดือนระหว่าง 90,000 -100,000 บาทขึ้นไป ในขณะที่พนักงานทั่วไปจำนวนร้อยละ 46 ระบุว่ามียาได้ต่อเดือนต่ำกว่า ที่ระหว่าง

10,000 – 30,000 บาท ดังนั้น กลุ่มผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารีจึงมีทรัพยากรในการตอบสนองความต้องการต่างๆ รวมทั้งความสะดวกสบายทางด้านวัตถุมากกว่ากลุ่มพนักงานทั่วไป กลุ่มผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี ยังเป็นกลุ่มบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานหรืออาชีพด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ว่าวิจัยนี้ระบุว่ามียุทธวิธีต่อความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของบุคคล (ดังผลการวิจัยที่แสดงไว้ในตารางที่ 13) ด้วยเหตุผลดังกล่าว รวมแล้วจึงทำให้ผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารีมีความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมสูงที่สุดใน 3 กลุ่มตัวอย่าง แต่ก็ไม่ได้แตกต่างจากผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติอโคก ที่แม้จะมีรายได้ต่ำกว่าผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี โดยกว่าครึ่ง คือประมาณร้อยละ 58 ของกลุ่มผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติอโคกระบุว่า มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,000 – 20,000 บาท แต่กลับมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านรายได้อาจไม่ได้มีอิทธิพลมากนักในการทำให้ทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน ประเด็นนี้ ผู้วิจัยพิจารณาตามลำดับว่า ความพึงพอใจในชีวิตตามความหมายในการวิจัยนี้ จะยิ่งเกิดขึ้นได้เมื่อสภาพชีวิตในปัจจุบันและสภาพชีวิตที่บุคคลคาดหวังไว้มีความแตกต่างกันเล็กน้อย กลุ่มผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติอโคกอาจรู้สึกพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของตน เนื่องจากอิทธิพลของความใฝ่ศาสนาที่ทำให้บุคคลลดความทะเยอทะยาน และคาดหวังสภาพชีวิตที่น่าพึงพอใจของตนไว้ ไม่แตกต่างจากสภาพปัจจุบันมากนัก จึงค่อนข้างพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของตนในระดับไม่แตกต่างจากผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรตารี

การวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติอโคก ไม่ได้มีระดับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมสูงกว่าพนักงานทั่วไปในองค์การขนาดใหญ่ ดังที่ตั้งสมมติฐานไว้ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่า อาจเกิดจากการที่กลุ่มพนักงานทั่วไปในองค์การขนาดใหญ่ มีรายได้ที่สามารถใช้เป็นทรัพยากรในการตอบสนองความต้องการต่างๆ ของชีวิต สูงกว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติอโคกก็เป็นได้ จึงทำให้ในที่สุดบุคคลรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตน ในระดับเท่าๆ กับผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตติอโคกที่ได้รับอิทธิพลจากความใฝ่ศาสนา ในการประเมินความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของตน

สมมติฐานข้อที่ 3 ค่านิยมทางวัตถุ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางลบกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม

ผลการวิจัย สนับสนุนสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ดังแสดงไว้ในตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมทางวัตถุและความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของบุคคล มีสหสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ค่า $r = .22$ ($p < .001$) ซึ่งเป็นค่าสหสัมพันธ์ที่ค่อนข้างต่ำ แตกต่างจากการวิจัยของ Dawson

และ Bamossy (1990) ที่พบว่า อุปนิสัยนิยมวัตถุมีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม ในระดับสูงกว่า ที่ $r = -.42$ และ $-.31$ ในกลุ่มตัวอย่างชาวเนเธอร์แลนด์และอเมริกันตามลำดับ และงานวิจัยของ Richins และ Dawson (1992) ยังพบว่าตัวแปรทั้งสองมีสหสัมพันธ์กันเท่ากับ $-.32$ อย่างไรก็ตามค่าสหสัมพันธ์ที่พบในการวิจัยนี้ก็ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Belk (1985) ที่พบว่า อุปนิสัยนิยมวัตถุและความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม มีสหสัมพันธ์กันเท่ากับ $-.24$ ($p < .001$) และจากค่าสหสัมพันธ์ที่พบอย่างมีนัยสำคัญในการวิจัยนี้ด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า บุคคลยังมีค่านิยมทางวัตถุสูงเท่าใด ก็ยังจะมีความพึงพอใจในชีวิตของตนน้อยลงด้วย เป็นการแสดงให้เห็นว่า การยึดถือค่านิยมทางวัตถุในระดับสูง จะส่งผลเสียต่อความรู้สึกยินดีต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคลตามกลไกของทฤษฎีการปรับตัว ที่ทำให้บุคคลรู้สึกเคยชินกับความรู้สึกพึงพอใจเมื่อได้เป็นเจ้าของสิ่งของต่างๆ จนไม่รู้สึถึงถึงความพึงพอใจนั้น ทำให้ต้องการได้สิ่งอื่นๆ มาครอบครองเพื่อความพึงพอใจต่อไปไม่จบสิ้น และช่องว่างระหว่างความต้องการทรัพย์สิน และทรัพย์สินที่มีอยู่ในปัจจุบัน จึงทำให้บุคคลไม่พึงพอใจในชีวิตของตนเอง นอกจากนี้ จากการศึกษาเปรียบเทียบยังพบว่า คนไทยมีระดับค่านิยมทางวัตถุสูงกว่าชาวอเมริกัน (Webster & Beatty, 1997) ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมให้บุคคลลดการยึดถือค่านิยมทางวัตถุ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับผลทางลบหลายประการ รวมทั้งความรู้สึกยินดีต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลด้วย

สมมติฐานข้อที่ 4 ค่านิยมทางวัตถุมีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางลบ กับความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคม ความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ และความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย

ผลการวิจัย สนับสนุนสมมติฐานเป็นส่วนใหญ่

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมทางวัตถุมีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตย่อยทั้งห้าในทางลบทั้งหมด โดยมีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ สูงที่สุด ($r = -.39, p < .001$) แสดงให้เห็นว่าบุคคลยังมีค่านิยมทางวัตถุสูง ก็ยังรู้สึกพึงพอใจกับปัจจัยด้านวัตถุในชีวิตตน เช่น จำนวนและคุณภาพของสิ่งของเครื่องใช้เครื่องอำนวยความสะดวกที่ตนมีอยู่ เครื่องแต่งกายเครื่องประดับ รวมถึงรายได้และฐานะของบุคคล น้อยลงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Richins และ Dawson (1992) ที่พบว่า ค่านิยมทางวัตถุ มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ ($r = -.39, p < .01$) สูงกว่าค่าสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนฝูง และความพึงพอใจในความสนุกสนานในชีวิต นอกจากนี้ เมื่อแยกวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ กับองค์ประกอบทั้งสามของค่านิยมทางวัตถุ ผู้วิจัยพบว่า ความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ มีสหสัมพันธ์ทางลบกับทั้ง

องค์ประกอบมีศูนย์กลางของชีวิตอยู่ที่ได้รับการครอบครองวัตถุสิ่งของ ($r = -.32, p < .001$) องค์ประกอบถือการครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางสู่ความสุข ($r = -.42, p < .001$) ด้วยค่าสูงที่สุด และมีสหสัมพันธ์กับองค์ประกอบตัดสินความสำเร็จจากการครอบครองวัตถุสิ่งของอย่างมีนัยสำคัญ ($r = -.32, p < .001$) ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยยังวิเคราะห์อีกว่า ปัจจัยใดในมาตรวัดความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพที่ใช้ในการวิจัย ที่มีสหสัมพันธ์กับคะแนนจากมาตรวัดค่านิยมทางวัตถุอย่างมีนัยสำคัญ และได้แสดงผลไว้ในตาราง บ ในภาคผนวก ก โดยผู้วิจัยพบว่า ผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง จะยังไม่พึงพอใจกับปัจจัยรายได้ทั้งหมดที่ตนได้รับในปัจจุบันมากที่สุด เมื่อเทียบกับปัจจัยอื่นในมาตร ($r = -.34, p < .001$) รวมทั้งไม่พอใจกับฐานะทางการเงินของตนเอง ($r = -.30, p < .001$) จำนวนและคุณภาพของเฟอร์นิเจอร์และเครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้านที่มีอยู่ ($r = -.29, p < .001$) จำนวนเงินออมที่มีอยู่ ($r = -.27, p < .001$) รวมทั้งไม่พึงพอใจในสภาพบ้านหรือที่อยู่อาศัยของตนด้วย ($r = -.20, p < .01$)

ความพึงพอใจในชีวิตย่อยที่มีค่าสหสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัตถุรองลงมา ได้แก่ ความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย ($r = -.22, p < .001$) โดยมีสหสัมพันธ์กับองค์ประกอบมีศูนย์กลางของชีวิตอยู่ที่ได้รับการครอบครองวัตถุสิ่งของที่ $r = -.19 (p < .001)$ องค์ประกอบถือการครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางสู่ความสุข ($r = -.25, p < .001$) ด้วยค่าสูงที่สุด และมีสหสัมพันธ์กับองค์ประกอบตัดสินความสำเร็จจากการครอบครองวัตถุสิ่งของอย่างมีนัยสำคัญ ($r = -.18, p < .001$) ความสัมพันธ์ทางลบนี้ แสดงให้เห็นว่า บุคคลยังมีค่านิยมทางวัตถุสูง ก็จะไม่พึงพอใจในสุขภาพร่างกายของตนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่พอใจกับรูปร่างท่าทางของตนเอง ($r = -.23, p < .001$) พลละกำลังของตน ($r = -.22, p < .001$) และความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวของตนเอง ($r = -.19, p < .001$) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับค่านิยมทางวัตถุสูงที่สุดในมาตรวัดความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย ดังแสดงไว้ในตาราง ป ในภาคผนวก ก ประเด็นนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า การที่ผู้มีค่านิยมทางวัตถุสูง ยังไม่พึงพอใจกับรูปร่างท่าทางของตนเองนั้น อาจเกี่ยวข้องกับแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญแก่ความสวยงามและลักษณะภายนอกอื่นๆ ของสิ่งต่างๆ ของผู้มีค่านิยมทางวัตถุสูง (Richins, 1994) โดยอาจรวมถึงรูปร่างท่าทางภายนอกของตนเองด้วยก็เป็นได้

การวิจัยนี้ยังพบว่าค่านิยมทางวัตถุมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญด้วย ($r = -.17, p < .001$) โดยมีสหสัมพันธ์ทางลบกับองค์ประกอบมีศูนย์กลางของชีวิตอยู่ที่ได้รับการครอบครองวัตถุสิ่งของ $r = -.14 (p < .01)$ องค์ประกอบถือการครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางสู่ความสุข $r = -.21 (p < .001)$ ด้วยค่าสูงที่สุดใน 3 องค์ประกอบ และมีสหสัมพันธ์กับองค์ประกอบตัดสินความสำเร็จจากการครอบครองวัตถุสิ่งของอย่างมีนัยสำคัญ ($r = -.10, p < .05$) ผู้มีค่านิยมทางวัตถุสูงจึงยังมีแนวโน้มที่จะไม่พึงพอใจในชีวิตการ

ทำงานของตนด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในปัจจุบันค่าตอบแทนที่ได้จากการทำงาน ($r = -.23, p < .001$) ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ทางลบกับค่านิยมทางวัตถุสูงที่สุดในปัจจัยต่างๆ ในมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน (รายละเอียดดูตาราง ท ในภาคผนวก ก) แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุยิ่งสูงก็จะยิ่งไม่พึงพอใจกับค่าตอบแทนที่ตนได้จากการทำงานด้วย โดยบุคคลจะมีความต้องการเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่สูงกว่าที่ได้รับในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Richins และ Dawson (1992) ที่ระบุว่า ผู้มีค่านิยมทางวัตถุสูง มักจะต้องการรายได้เพิ่มขึ้นอย่างไม่รู้จักพอ ซึ่งน่าจะเกิดจากการมีเจตคติทางบวกต่อการใช้เงิน คือชอบใช้จ่ายเงินซื้อหาสิ่งของ มากกว่าผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ (Watson, 1998) บุคคลจึงต้องการรายได้สูงๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายในสิ่งที่ตนต้องการ นอกจากนี้ ผู้มีค่านิยมทางวัตถุยิ่งสูง ยังรู้สึกไม่พึงพอใจกับปัจจัยลักษณะของงานในหน้าที่ที่บุคคลทำอยู่ ($r = -.19, p < .001$) ความมีอิสระในการทำงาน ($r = -.16, p = .001$) ปริมาณเวลาที่ใช้ในการทำงาน ($r = -.14, p < .01$) และโอกาสที่จะก้าวหน้าในงานที่ทำด้วย ($r = -.14, p < .01$)

ค่านิยมทางวัตถุยังมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม เท่ากับ $-.16$ ($p = .001$) ใกล้เคียงกับค่าสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคม ยังมีสหสัมพันธ์ทางลบกับองค์ประกอบมีศูนย์กลางของชีวิตอยู่ที่ได้การครอบครองวัตถุสิ่งของที่ $r = -.11$ ($p < .05$) กับองค์ประกอบถือการครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางสู่ความสุขที่ $r = -.21$ ($p < .001$) ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุดใน 3 องค์ประกอบ และมีสหสัมพันธ์กับองค์ประกอบตัดสินความสำเร็จจากการครอบครองวัตถุสิ่งของอย่างมีนัยสำคัญ ($r = -.11, p < .05$) จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง ก็มีแนวโน้มที่จะไม่พอใจในความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นด้วย โดยเฉพาะในปัจจุบันกิจกรรมที่กระทำร่วมกับผู้อื่น ซึ่งมีสหสัมพันธ์ทางลบกับค่านิยมทางวัตถุสูงที่สุดในมาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคมที่ใช้ในการวิจัยนี้ ($r = -.18, p < .001$) รวมทั้งไม่พึงพอใจในปัจจุบันเพื่อนบ้านและคนคุ้นเคย ($r = -.15, p < .01$) และการพึ่งพาช่วยเหลือกันกับบุคคลที่คบหาด้วย ($r = -.11, p < .05$) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีสหสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัตถุอย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงไว้ในตาราง น ในภาคผนวก ก

นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังพบว่า ค่านิยมทางวัตถุมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($r = -.08$) และเป็นค่าที่ต่ำที่สุดในสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตย่อยทุกด้านที่วัด ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Richins และ Dawson (1992) ที่พบว่าค่านิยมทางวัตถุ มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวต่ำที่สุด ($r = -.17, p < .01$) เมื่อเทียบกับค่าสหสัมพันธ์ที่พบในความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ ความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม ความพึงพอใจในเพื่อนฝูง และความพึงพอใจในความสนุกสนานของชีวิต แต่การวิจัยนี้พบสหสัมพันธ์ที่ไม่มีนัยสำคัญ จึงเป็นการชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูงไม่จำเป็นต้องเป็น

ผู้ที่ไร้ความสุขในชีวิตครอบครัว ผู้วิจัยพิจารณาว่า ความเป็นไปได้ที่ผู้มีความนิยมทางวัตถุสูงนั้นมีครอบครัวที่มีความสุข และต้องการความพึงพร้อมทางด้านวัตถุเพื่อเติมเต็มความสมบูรณ์ในชีวิตครอบครัวที่ดีอยู่แล้ว คือให้ความสำคัญกับวัตถุ พอๆ กับความสุขในครอบครัว หรือผู้มีความนิยมทางวัตถุยิ่งสูง ก็อาจจะเป็นผู้ไร้ความสุขในครอบครัวก็เป็นได้ อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์กับองค์ประกอบทั้งสามของค่านิยมทางวัตถุ ผู้วิจัยพบว่า ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว มีสหสัมพันธ์ทางลบกับองค์ประกอบถือการครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางสู่ความสุขอย่างมีนัยสำคัญที่ $r = -.14$ ($p < .01$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบมีศูนย์กลางของชีวิตอยู่ที่ได้รับการครอบครองวัตถุสิ่งของ และองค์ประกอบตัดสินใจความสำเร็จจากการครอบครองวัตถุสิ่งของ ($r = -.02$ และ $-.06$ ตามลำดับ) ผลการวิจัยจึงชี้ว่า ความเชื่อของบุคคลว่าการได้เป็นเจ้าของวัตถุสิ่งของที่ต้องการ จะนำมาซึ่งความสุขความพึงพอใจได้ เป็นผลเสียต่อความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวของบุคคลด้วย บุคคลที่ยึดถือความเชื่อเช่นนี้มาก ก็ยังมีแนวโน้มจะไม่พึงพอใจในชีวิตครอบครัวของตน นอกจากนี้ ในการพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางวัตถุ กับปัจจัยต่างๆ ในมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว พบว่าค่านิยมทางวัตถุมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในฐานะทางการเงินของครอบครัวของบุคคลมากที่สุด ($r = -.18$, $p < .001$ ดูตาราง ๓ ในภาคผนวก ก) จึงแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันด้านชีวิตครอบครัวนี้ บุคคลที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง อย่างน้อยก็มีแนวโน้มที่จะไม่พึงพอใจในฐานะทางการเงินของครอบครัวตนเองด้วย แม้ว่าโดยภาพรวมแล้ว ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวจะไม่เกี่ยวข้องกับการยึดถือค่านิยมทางวัตถุก็ตาม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสนใจความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตทั้ง 5 ด้านกับองค์ประกอบทั้งสามของค่านิยมทางวัตถุด้วย โดยเมื่อพิจารณาผลการวิจัยในตารางที่ 12 จะเห็นว่า องค์ประกอบถือการครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางสู่ความสุข เป็นองค์ประกอบที่มีค่าสหสัมพันธ์กับทั้งความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมและความพึงพอใจในชีวิตย่อยทั้ง 5 ด้านชัดเจนกว่าอีก 2 องค์ประกอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่า องค์ประกอบถือการครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางสู่ความสุขนี้ เป็นองค์ประกอบที่เป็นส่วนสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางวัตถุกับความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งอธิบายได้ว่า ยิ่งบุคคลเชื่อว่าการได้เป็นเจ้าของทรัพย์สินต่างๆ นำมาซึ่งความสุข และมุ่งหาสิ่งต่างๆ มาเป็นเจ้าของอย่างไม่รู้จักพออันเกิดจากกลไกความเคยชินกับความพึงพอใจตามทฤษฎีการปรับตัวที่ใช้ในการวิจัยนี้ บุคคลก็จะยิ่งพึงพอใจในชีวิตปัจจุบันของตนน้อยลง เพราะเชื่อว่าความสุขนั้นอยู่ที่การได้ครอบครองสิ่งของที่ต้องการเท่านั้น เมื่อยังไม่ได้จึงยังไม่มีความสุข ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ ที่การเปลี่ยนแปลงความเชื่อในองค์ประกอบนี้จะส่งผลดีต่อความพึงพอใจในชีวิตทั้งโดยรวมและแง่มุมย่อยของชีวิตด้านต่างๆ มากที่สุด

สมมติฐานข้อที่ 5 ความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคม ความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ และความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้

ผลการวิจัย สนับสนุนสมมติฐาน

จากผลการวิจัยในตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจในชีวิตย่อยทั้ง 5 ด้านมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญ และสามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้ร้อยละ 30 ($p < .001$) อย่างไรก็ตาม ตัวแปรที่มีน้ำหนักการทำนายอย่างมีนัยสำคัญมีเพียงความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ($\beta = 0.17, p < .001$) ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ($\beta = 0.16, p < .001$) และความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ ($\beta = 0.32, p < .001$) เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว และความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ เป็นสาเหตุหนึ่งส่งผลให้บุคคลรู้สึกพึงพอใจในชีวิตของตนเอง สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Leelakulthanit และ Day (1993) ที่พบว่า ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว และความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ มีน้ำหนักในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมในกลุ่มตัวอย่างชาวไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคมและความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย มีน้ำหนักการทำนายอย่างไม่มีนัยสำคัญ ข้อค้นพบนี้จึงได้รับการยืนยันจากงานวิจัยนี้ด้วย อย่างไรก็ตาม การวิจัยนี้พบข้อแตกต่าง กล่าวคือ พบว่าความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำงานความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญด้วย ที่น้ำหนักในการทำนายใกล้เคียงกับความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ดังนั้น ในปัจจุบันนี้ บุคคลที่จะมีความสุขในชีวิต นอกจากจะรู้สึกตนมีชีวิตครอบครัวที่มีความสุขและมีความพร้อมทางด้านวัตถุแล้ว ยังต้องรู้สึกว่าตนมีชีวิตการทำงานที่น่าพึงพอใจอีกด้วย

จากการพิจารณาตัวเลขของน้ำหนักในการทำนายที่ได้ ผู้วิจัยสนใจตัวแปรความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ ซึ่งมีน้ำหนักสูงที่สุดเมื่อเทียบกับตัวแปรอื่นในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม แสดงให้เห็นว่าสำหรับชาวกรุงเทพมหานคร ความสะดวกสบายทางด้านวัตถุสิ่งของและเครื่องอำนวยความสะดวกมีความสำคัญต่อความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต สูงกว่าความพึงพอใจในงานและความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ผู้คนจึงนิยมมีรถยนต์ส่วนตัวกันมาก รวมทั้งที่เห็นทั่วไป คือความนิยมในเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น เพจเจอร์หรือโทรศัพท์มือถือ

เมื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ในมาตรวัดความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม ดังแสดงไว้ในตาราง บ ในภาคผนวก ก

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่บุคคลระบุว่าสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของตนมากที่สุด คือ ความพึงพอใจในฐานะทางการเงินของตน ($r = .41, p < .001$) รองลงมา คือ ความพึงพอใจในจำนวนและคุณภาพของเฟอร์นิเจอร์และเครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้านที่บุคคลมี ($r = .39, p < .001$) เท่ากับค่าสหสัมพันธ์ของปัจจัยความพึงพอใจในรายได้ทั้งหมดที่บุคคลได้รับ ($r = .39, p < .001$) ถัดมา คือ ความพึงพอใจในสภาพของบ้านหรือที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของบุคคลที่มีสหสัมพันธ์ทางบวก กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมเช่นกัน ($r = .36, p < .001$) แสดงให้เห็นว่า ความสมบูรณ์ในปัจจัยเหล่านี้ตามความรู้สึกของบุคคล ทำให้บุคคลรู้สึกกว่าชีวิตโดยรวมของตนสมบูรณ์ด้วย

ในส่วนของความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ซึ่งมีน้ำหนักในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม รองจากความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างปัจจัยต่างๆ ในมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมด้วยเช่นกัน (รายละเอียดดู ตาราง ๓ ในภาคผนวก ก) และพบว่า ปัจจัยด้านชีวิตการทำงานที่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมมากที่สุด คือ ความพึงพอใจในลักษณะงานในหน้าที่ที่ทำอยู่ ($r = .37, p < .001$) การทำงานในสภาพแวดล้อมในการทำงานที่น่าพึงพอใจ ($r = .29, p < .001$) รวมทั้งปัจจัยรายได้หรือค่าตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน ($r = .25, p < .001$) การวิจัยนี้จึงพบว่า ชีวิตที่มีความสุข บุคคลจึงขึ้นอยู่กับการทำงานที่มีลักษณะงานตามต้องการหรือถูกใจบุคคล ในสภาพแวดล้อมที่ดี และได้ค่าตอบแทนที่น่าพึงพอใจ

ตัวแปรความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ก็สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าความสุขในชีวิตครอบครัว สามารถทำให้บุคคลรู้สึกยินดีต่อสภาพชีวิตโดยรวมของตนเองได้ด้วย และผู้วิจัยยังพบว่า ปัจจัยต่างๆ ในมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวในการวิจัยนี้ ที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม (ดูตาราง ๓ ในภาคผนวก ก) สูงที่สุด คือ ความพึงพอใจในฐานะทางการเงินของครอบครัวตน ($r = .40, p < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับข่าวที่เรามักจะพบตามหน้าหนังสือพิมพ์ ที่พ่อหรือแม่ฆ่าลูกๆ ตายพร้อมกันเนื่องจากความยากจนไม่มีจะกิน งานวิจัยนี้จึงชี้ให้เห็นในเชิงประจักษ์ว่า ความรู้สึกพอใจในฐานะด้านการเงินของครอบครัว เกี่ยวข้องกับความรู้สึกยินดีต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลอย่างน้อยในระดับปานกลาง และนอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว ปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่าสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมรองลงมา คือ ความมีอิสระเป็นตัวของตัวเองในการใช้ชีวิตในครอบครัว ($r = .35, p < .001$) แสดงให้เห็นว่า สำหรับชีวิตที่น่าพึงพอใจของบุคคล การมีอิสระเป็นตัวของตัวเองในการใช้ชีวิตครอบครัวก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ในระดับใกล้เคียงกับความพึงพอใจในปัจจัยการใช้ชีวิตในบ้าน ($r = .33, p < .001$) และความพึงพอใจในบ้านหรือที่อยู่อาศัยของตนด้วย ($r = .32, p < .001$)

ในการวิจัยนี้ยังพบว่า ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคมและความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย ทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้อย่างไม่มีนัยสำคัญ โดยในตัวแปรความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น ปัจจัยย่อยในมาตรที่มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมมากที่สุด คือความพึงพอใจในเพื่อนฝูง ($r = .26, p < .001$ รายละเอียดดูตาราง น ในภาคผนวก ก) แสดงให้เห็นว่า ในการคำนวณถึงความพึงพอใจในชีวิตตนเองของบุคคล บุคคลให้น้ำหนักแก่ชีวิตในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม เช่นการเป็นสมาชิกสโมสรหรือองค์กรทางสังคม โอกาสที่จะได้ใช้เวลาร่วมกับผู้อื่น เช่นเพื่อนฝูง หรือการพึ่งพาช่วยเหลือกันในหมู่เพื่อนหรือคนในสังคม ในระดับต่ำ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่า อาจเนื่องจากปัจจัยเหล่านี้เป็นเรื่องไกลตัว ไม่สำคัญเท่าการทำงาน ครอบครัวที่สมบูรณ์ หรือความสะดวกสบายทางด้านวัตถุ ส่วนในปัจจัยความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย ที่ทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้อย่างไม่มีนัยสำคัญเช่นกันนั้น ผู้วิจัยพิจารณาว่า เป็นความจริงที่สุขภาพที่ย่ำแย่ จากการป่วยหรือโรคต่างๆ จะทำให้บุคคลรู้สึกตนเองไม่มีความสุข แต่ก็ไม่เสมอไป ที่ผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดีเพียงอย่างเดียวจะรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเอง ผู้วิจัยมองว่า สุขภาพร่างกายที่แข็งแรง เปรียบเสมือนทรัพยากรที่บุคคลจำเป็นต้องมี แต่การมีอยู่ในปริมาณมากไม่ได้ส่งผลดีอย่างมากตามไปด้วย สุขภาพร่างกายที่แข็งแรงจึงเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่บุคคลใช้ในการทำงาน การก้าวสู่ความสำเร็จในชีวิตที่ตั้งใจ มากกว่าจะเป็นเป้าหมายในการใช้ชีวิตของบุคคล ดังนั้น ความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย จึงทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้อย่างไม่มีนัยสำคัญ โดยจากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงผลไว้ในตาราง ๒ ในภาคผนวก ก ปัจจัยในมาตรวัดความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย ที่มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมสูงที่สุด คือความพึงพอใจในรูปร่างท่าทางของตนเอง ($r = .28, p < .001$) ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่า อาจเพราะเป็นปัจจัยที่ใกล้ชิดตัวบุคคลมากที่สุด หรือเป็นทรัพยากรบุคคลคำนึงถึงมากที่สุดก็เป็นได้

โดยสรุปแล้ว ผลการวิจัยนี้ถึงชี้ให้เห็นว่า ชีวิตที่น่าพึงพอใจของบุคคล เกี่ยวข้องกับการมีฐานะการเงินทั้งของตนและของครอบครัวที่น่าพึงพอใจ ลักษณะของงานในหน้าที่ที่ถูกใจในสภาพแวดล้อมที่ดีและให้ผลตอบแทนที่ดี รวมถึงการใช้ชีวิตในครอบครัวอย่างอิสระเพียงพอด้วย

สมมติฐานข้อที่ 6 ในกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง ความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ จะมีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม สูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ที่พบในกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ

ผลการวิจัย ไม่สนับสนุนสมมติฐาน

ผู้วิจัยศึกษาบทบาทของค่านิยมทางวัตถุ ที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพและความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม ด้วยแนวคิดที่ว่า ค่านิยมของบุคคลนั้น จะมีบทบาทในการกำหนดว่า ความพึงพอใจในชีวิตโดยย่อในด้านใด จะมีความสำคัญต่อความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของบุคคลมากที่สุด โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูงและกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 14 ผู้วิจัยพบว่า ในกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง ความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับก่อนข้างสูง ($r = .64, p < .001$) ในขณะที่ค่าสหสัมพันธ์เดียวกันนี้ คำนวณในกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ ได้ค่าสหสัมพันธ์ในทางบวกเช่นเดียวกัน ในระดับต่ำกว่า ($r = .49, p < .001$) โดยจากการทดสอบหา นัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 2 ค่านี้ ผู้วิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้ง 2 ค่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงไม่สนับสนุนสมมติฐาน เพียงแต่มีทิศทางไปในแนวที่สันนิษฐานไว้เท่านั้น คือในผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม มีค่าสูงกว่าที่พบในกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ เนื่องจากเป็นชีวิตในด้านที่สอดคล้องกับค่านิยมที่บุคคลยึดถือ บุคคลจึงคำนวณความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมโดยให้น้ำหนักแก่แง่มุมชีวิตนี้มากที่สุด โดยในแง่มุมชีวิตด้านอื่นๆ ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ชีวิตครอบครัว การเข้าสังคม และสุขภาพร่างกายนั้น จะมีค่าสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมใกล้เคียงกันมากกว่า ในกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง และต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 7 ในกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง ความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ เมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคม และความพึงพอใจในสุขภาพร่างกาย จะสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้สูงกว่า

ผลการวิจัย สนับสนุนสมมติฐาน

จากการนำความพึงพอใจในชีวิตย่อยทั้ง 5 ด้านไปรวมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม ในกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุสูงและต่ำ ได้ผลดังตารางที่ 15 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุสูง ความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ ไม่เพียงมีน้ำหนักในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมสูงที่สุดเท่านั้น แต่ยังเป็นค่าน้ำหนักเดียวในความพึงพอใจในชีวิตย่อยทั้ง 5 ด้าน ที่ทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุสูง ($\beta = 0.50, p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงอาจกล่าวได้ว่า ในบุคคลที่มีความนิยมทางวัตถุสูงนั้น ความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของบุคคลขึ้นอยู่กับว่าคุณค่าพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพของตนเองมากน้อยเพียงใด ไม่ใช่ความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ชีวิตครอบครัว ความสัมพันธ์ทางสังคม หรือสุขภาพร่างกาย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังวิเคราะห์ปัจจัยย่อยในมาตรวัดความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมในกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุสูงอีกด้วย และพบว่า ในกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุสูง ปัจจัยในมาตรวัดความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพ ที่มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมในสูงที่สุด คือความพึงพอใจในฐานะทางการเงิน ($r = .57, p < .001$ รายละเอียด ดูตาราง ฟ ในภาคผนวก ก) รองลงมาคือจำนวนและคุณภาพของเฟอร์นิเจอร์และเครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้านที่บุคคลมี ($r = .53, p < .001$) และจำนวนเงินออมที่บุคคลมี ($r = .50, p < .001$) ในขณะที่กลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุต่ำ จำนวนเงินออมที่บุคคลมี มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมอย่างไม่นัยสำคัญ ($r = .15$) เช่นเดียวกับความสมบูรณ์ของปัจจัยจำนวนและคุณภาพของเครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย ($r = .44, p < .001$) ยานพาหนะส่วนตัว ($r = .36, p < .001$) และการลงทุนประกอบกิจการต่างๆ ของบุคคล ($r = .29, p < .01$) ที่ผู้มีความนิยมทางวัตถุสูงระบุว่า สัมพันธ์กับชีวิตที่น่าพึงพอใจ ในขณะที่ปัจจัยทั้งสามนี้ไม่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของบุคคลที่มีความนิยมทางวัตถุต่ำ ($r = .10, .12$ และ $.12$ ตามลำดับ)

สำหรับกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุต่ำ ผู้วิจัยพบว่า ตัวแปรความพึงพอใจในมาตรฐานการครองชีพนั้น กลับทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมได้อย่างไม่มีนัยสำคัญในกลุ่มนี้ ($\beta = 0.20$) โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนายสูงที่สุดในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของผู้มีความนิยมทางวัตถุต่ำ คือความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว ($\beta = 0.29, p < .01$) รองลงมาคือความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ($\beta = 0.22, p < .05$) โดยพบนัยสำคัญแค่เพียง 2 ตัวแปรเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุต่ำ แง่มุมชีวิตที่มีน้ำหนัก เมื่อบุคคลคิดคำนวณถึงความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของตน หรืออาจกล่าวว่าเป็นแหล่งของความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม คือความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวและความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่แตกต่างจากกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุสูง

โดยในกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุต่ำนี้ ปัจจัยย่อยในมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวที่มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมมากที่สุดคือความมีอิสระ เป็นตัวของตัวเองในการใช้ชีวิตครอบครัว ($r = .44, p < .001$ ดูตาราง ๘ ในภาคผนวก ก) ความพึงพอใจในการใช้ชีวิตในบ้าน ($r = .40, p < .001$) ความพึงพอใจในสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว ได้แก่การให้ความรักและความเข้าใจต่อกัน ($r = .38, p < .001$) ความพึงพอใจในการให้ความช่วยเหลือ เป็นที่พึ่งซึ่งกันและกันของสมาชิกในครอบครัว ($r = .37, p < .001$) และความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมในละแวกที่อยู่อาศัย ($r = .32, p = .001$) ส่วนปัจจัยย่อยในมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตการทำงาน ที่มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมสูง ได้แก่ ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมในการทำงาน ($r = .43, p < .001$) ความพึงพอใจในลักษณะงานในหน้าที่ที่ทำอยู่ ($r = .40, p < .001$) ความพึงพอใจในปริมาณเวลาที่ใช้ในการทำงาน ($r = .31, p = .001$) ปัจจัยเหล่านี้ จึงเป็นแหล่งของความพึงพอใจในชีวิตของผู้ที่มีความนิยมทางวัตถุต่ำ นอกจากนี้ ในปัจจัยความมั่นคงของงาน ผู้วิจัยยังพบว่า เป็นปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของผู้มีความนิยมทางวัตถุต่ำ ($r = .19$) แต่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของผู้มีความนิยมทางวัตถุสูง ($r = .32, p = .001$ ดูตาราง ๘ ในภาคผนวก ก) ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่า อาจเนื่องจากความมั่นคงด้านกรงาน เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านการเงิน ในฐานะที่งาน เป็นแหล่งรายได้หลักของบุคคลก็เป็นได้ ผู้มีความนิยมทางวัตถุสูง จึงคำนึงถึงปัจจัยนี้ เมื่อต้องระบุถึงความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของตนด้วย ซึ่งต่างจากผู้มีความนิยมทางวัตถุต่ำ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบความแตกต่างในลักษณะเดียวกันนี้ ในสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการได้รับการยอมรับจากผู้ที่คบหาด้วย ในมาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางสังคม กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม โดยพบว่า ปัจจัยนี้ เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของกลุ่มผู้มีความนิยมทางวัตถุต่ำ ($r = .26, p < .01$) แต่ไม่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของผู้มีความนิยมทางวัตถุสูง ($r = .10$)

จากผลการวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 นี้ จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้มีค่านิยมทางวัตถุต่ำนั้น ความสุขในชีวิตของบุคคลขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพที่ดีและการใช้ชีวิตที่มีความสุขกับครอบครัว รวมทั้งการได้ทำงานที่ภูมิใจ ในขณะที่กลุ่มผู้มีค่านิยมทางวัตถุสูงนั้น ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น กลับไม่มีผลต่อความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของบุคคล แต่บุคคลกลับให้ความสำคัญกับความสมบูรณ์ของชีวิตในด้านวัตถุ ในการตัดสินใจว่าชีวิตโดยรวมทั้งหมดของตนนั้น น่าพึงพอใจเพียงใด ซึ่งผลการค้นพบนี้ สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Richins และ Dawson (1992) ที่ว่า ผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง มักจะให้คุณค่าแก่ความมั่นคงทางฐานะการเงิน มากกว่าความสัมพันธ์ที่อบอุ่นกับผู้อื่น ในขณะที่ผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ จะให้ความสำคัญกับความสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มากกว่าความมั่นคงทางการเงิน โดยในการวิจัยนี้ยังพบเพิ่มเติมว่า แนวโน้มดังกล่าวนี้ บุคคลยังใช้ในการตัดสินใจระดับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของตนเองอีกด้วย

ดังที่ได้กล่าวมา งานวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นความแตกต่างกันของค่านิยมทางวัตถุและความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของกลุ่มประชากรที่สนใจศึกษา รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาหรือปัจจัยทางบวกต่อความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม และปัจจัยทางลบที่ส่งผลเสียต่อความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม อันได้แก่ค่านิยมทางวัตถุ รวมทั้งอิทธิพลของค่านิยม ที่ทำให้บุคคลวางแหล่งที่มาของความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมแตกต่างกันด้วย